

DAWES JE LOPUT- L SEBE S SVO- GOVORANCO.

**PAD JE BIL IZVRŠEN NA
PRINCIPLE SVORO-
DE, TRDI KANDIDAT.**

**Puščil je povedati, kdo ga je
izvršil.**

Chicago, Ill. — Tam v Evanstonu predmetju Chicaga je bilo. Viharji in povodnji na srednjem zapadu; velika škoda. Zakaj so organizirani rudarji brez dela. Loeb-Leopoldov proces se bliža h koncu; država zahteva smrtno kazen. Astronomi po vsej deželi skrbno opazujejo planet Mars, ki se bliža zemlji. Inocentstvo. Francoska vlada je odobrila Herriotovo delo v Londonu. Nemška vlada je prišla delati za ratifikacijo londonskih paktov. Francoske čete so izpraznile dve nemški mesti. Angleški laboriti storili prvi korak za združitve moskovske in amsterdamske internacionale. Ameriška avijatika na poletu okoli sveta še vedno zadržana v Islandiji.

Pregled dnevnih do- godkov.

Amerika.

General in bankir Dawes je napadel progresiste v svojem govoru, ko je sprejel kandidaturu. Viharji in povodnji na srednjem zapadu; velika škoda.

Zakaj so organizirani rudarji brez dela. Loeb-Leopoldov proces se bliža h koncu; država zahteva smrtno kazen.

Astronomi po vsej deželi skrbno opazujejo planet Mars, ki se bliža zemlji.

Inocentstvo. Francoska vlada je odobrila Herriotovo delo v Londonu.

Nemška vlada je prišla delati za ratifikacijo londonskih paktov. Francoske čete so izpraznile dve nemški mesti.

Angleški laboriti storili prvi korak za združitve moskovske in amsterdamske internacionale.

Ameriška avijatika na poletu okoli sveta še vedno zadržana v Islandiji.

Reke in potoki so prestopili bregeve.

Chicago, Ill. — Ko je v sredo nehalo deževati, je padlo še 5.77 palecev dežja nad normalo za mesec avgust. Konec deževnih dni pa še ni, kajti vremenski prerok je za prihodnji dan napovedal lokalne deževne plohe s treshim in gronom. Od jutra sem je bil napovedan vroč val, kajti toplomer je dosegel v Kansasu, Oklahomi in Texasu 102 stopinj toplote.

Deževalo pa ni le v Chicagu in okolici, ampak po vsej dolini Mississippija, severnem Illinoisu, južnem in zapadnem Wisconsinu in na raznih krajih v Iowi. Brzjavke pripovedujejo o škodi, ki so jo napravili deževni nalivi na polju. Živilski oduhu se veselo takih poročil, ker bodo lahko zopet navili cene za življenjske potrebščine.

Dva farmarja sta utonila pri Bertramu, Ia., ko sta hotela rešiti svojo živino.

Tri in dvajset motoristov je tabo-
borilo v parku za turiste v Davenportu, Ia. Prižgali so taborišne ognje, ampak voda je napravila kmalu konec taborenju. Potok Duck je izstopil in je poplavljal okolice. Priljaga motoristov je kmalu plaval, s njo pa tudi kator in druge taborišne priprave. Otroci in žene so se pa držali dreves, da jih ni odnesla voda.

Vlaki na železnici Chicago in Northwestern so stali pri mostu, ki se nahaja med Bertramom in Otisem, Ia., ker je voda odnesla most.

Potok Walnut v Iowi je zapustil svojo strugo in voda je poplavlila vso okolico. Razlila se je prek Olina in stanovalci so bili v veliki nevarnosti, da jih odnese voda. Rešili so delali vso noč.

Pri Dubuquu, Ia., je reka Mississippi narasla v eni uri za osem palecev.

La Crosse, Wis., je strela udarila v dve cerkvi. V Kenoshi ni vihar prinesel rimsko-katoliški cerkvi sv. Marka. Cerkev ni bila še dovršena, zdaj je pa še tisto podrt, kar so zgradili.

Nekaterim farmarjem sta vihar in poplavlila uničila vse, tako da bodo prišli na beraško palico.

**OREL DVIGNIL 14-letnega
DEČKA.**

Chatham, Ont. — Orel, ki je meril šest protince osem čevljev, je pograbil 14-letnega Freda Cunninghama, težkega 97 funtov, ter ga dvignil pet čevljev od tal na nekem igrišču blizu tega mesta, potem ga je izpustil na tla, ker je popustila njegova obleka. Ves opraskan je Cunningham zapletel ušedo v ograjo iz žice, kjer je ptiča ubil neki mešan.

ZAKAJ SO UNIJ- SKI RUDARJI BREZ DELA?

**MINNESOTA JE NAROCILA
350.000 TON PREMOMA.**

**Ampak premog je bil naročen v
nemških rudnikih.**

Minneapolis, Minn. — North-
ern States Power kompanija, ki je največja privatna kompanija, katere dobavlja takozvane javne potrebščine, je naročila 350.000 ton premoga. Ampak premoga ni naročila v illinoiskih rudnikih, da bi delo imeli unijski rudarji, temveč je naročila premog v odprtih ali nemških rudnikih na zabodu. Naročila ni premoga direktno, ampak oddala je naročila štirim družbam, ki uvažajo premog via Duluth in Superior iz zahodnih skebskih rudnikov. Največ premoga kupijo pri Pittsburgh Coal kompaniji.

Meddržavna trgovska komisija je pa pred kratkem zvišala vozni-
no na železnicah za premog, ki ga kopljejo v Illinoisu. Tako je konkurenca iz Illinoisa izključena, kajti vozniha je povišana za 28 centov pri toni. Nova vozniha stopi v veljavo še 10. septembra. Ta povišana vozniha bo udarec za illinoiske rudarje, kajti premog iz Illinoisa ne bo mogel konkurirati skebskemu premogu iz zahoda.

Polet okoli sveta.

Italijan se je pridružil Ameri-
cama v Islandiji.

Baykjavik, Islandija, 20. avg. — Ameriška letalca Smith in Nelson sta povabila poročnika Locatelli, italijanskega avijatika, ki je došel semkaj, naj ju spremlja na njunem nadaljnjem poletu čez Atlantik v Združene države. Locatelli je sprejel ponudbo in vsi trije poskušajo s skokom v Grenlandijo morda še danes.

Hanoi, Indokina, 20. avg. — Major Zanni, argentinski tekmovalce na poletu okoli sveta, je imel večeraj novo nesrečo. Padel je s letalom vred v riž na polju. Zanni se ni poškodoval, toda letalo se je zlomilo. Avijatik je naročil novo letalo iz Jokohame in pretoklo bo najmanj tri tedne, predno bo mogel nadaljevati polet v Haiphong.

**REKA BLATA IN SKAL OGRO-
ŽA MESTO.**

Sacramento, Cal. — Prava pravca reka blata, velikih skal in pepela, ponekod petnajst do dvajset čevljev globoka, teče iz zaseke Mud Creek osem milj nad McCloudom v okraju Siskiyouov vznožja gore Sasta v reko McCloud, je rečeno v neki vesti, poslani listu Sacramento Bee.

Hudournik nosi s sabo skale, od katerih so mnoge po več ton težke. Takih še niso videli ljudje v mecloudski okolici. Odkod so, pa tudi nihče ne ve.

Stari prebivalci pripisujejo ta pojav nekemu ledeniku, ki je edini v tisti okolici. Ledenik je blizu vrha nekega izžerpanega vulkana; izpostavljen je bil solncu radi pomankanja snega.

Ljudje mislijo, da se je del ledenika odtrgal ter zdrnil po gori v nizino, kjer se zdaj naglo topi.

**ŽEPNI TATOVI NA DAWESO-
VI SLAVNOSTI.**

Evanston, Ill. — Med zbranimi gosti, ki so prišli proslavljati Dawesa kot podpredsedniškega kandidata, so bili tudi žepni tatovi. Neki ženi so izmuznili \$125 v govorini in diamantno iglo za \$375-več ko dva duata ljudi se je zgalsilo na polje, ki so tožili, da so jim žepni tatovi izmaknili od \$30 do \$100.

VREME.

Chicago in okolice: V petek še vedno nestalno s morilnimi lokalnimi nalivi. Sočine pride ob 6.02, zaide ob 7.45.

Združenje dveh delav- skih internacional.

Laboriti v Angliji poskušajo zbl-
žati moskovske in amster-
damske unije.

Washington, D. C. — (Feder. Press.) — Voditelji Ameriške delavske federacije skrbno opazujejo poskušane korake v Evropi za združitve moskovske Rdeče internacionale delavskih unij z Mednarodno zvezo strokovnih unij v Amsterdamu.

Prvi koraki so bili storjeni v Angliji. Sporazum med Veliko Britanijo in sovjetsko Rusijo v političnih in ekonomskih zadevah je dal angleškim strokovnim unijam povod za iniciativne enakega sporazuma med mednarodno organiziranim delavstvom v dveh internacionalah. Predlog za preliminarno konferenco je bil sprejet na zboru Kongresa strokovnih unij v Angliji dne 5. avgusta.

Thomas Johnson, vodja delavske stranke v irski Svobodni državi, je dejal na omenjenem zboru, na katerem je zastopal irske unije kot gost, da irski delavci ostanejo zunaj vsake internacionale toliko časa, dokler se pride do harmonije in združitve med Mosko in Amsterdamom.

Pred desetimi leti.

Ponarejena brzjavka je povro-
čila napoved vojne Srbije.

Dunaj, 20. avg. — Dunajski "Tagblatt" piše, da je ponarejena brzjavka povročila napoved vojne Srbije dne 28. julija 1914. O tej stvari poroča polkovnik Seliger, ki je bil ob izbruhu vojne šef tiskovnega biroja v avstrijskem vojnem ministertvu.

Seliger piše v "Tagblattu", da so imeli ministri velike sitnosti s Franc Jožefom, ki ni hotel podpisati vojne napovedi. Končno se je vlada poslužila falsifikata. Grof Berchtold, minister zunanjih zadev, je pokazal cesarju brzjavko, ki je sporočila, da so Srbi prekorčili mejo in napadli neki kraj v Bosni. V bitki, ki je sledila, je bilo ubitih 400 vojakov. Ko je Franc Jožef čital to vest, je dejal: "Če je toliko krvi že prelilo, tedaj je vojna neizogibna."

Seliger piše dalje, da so v tiskovnem biroju vsi vedeli, da je brzjavka lažnjiva, nihče pa ni vedel in on še danes ne ve, kdo je ponaredil telegram.

**AMERIŠKA BOJNA LADJA V
HONDURASKIH VODAH.**

La Ceiba, Honduras. — Gregorio Ferrara, vojni minister, se je spuntal proti provizorični honduraski vladi. Voditelji liberalne stranke, kateri je Ferrara na čelu, so aretirani. Združene države so odposlale bojno ladjo v Honduras.

Washington, D. C. — Vlada Združenih držav prizna, da ni bila vojna ladja poslana v Honduras zaradi revolucije, ampak zaradi delavskih nemirov.

Standard Fruit kompanija dobi zelo težko delavce, ki delajo poceni. Ker takih delavcev ni v Ceibi, je importirala zamorce iz Jamajke. Na ta način je upala družba zlomiti odpor domačih delavcev. To je bil vzrok boja v zadnji zimi, v katerem je ena oseba izgubila svoje življenje. Zdaj pravijo, da je bila bojna ladja zaradi tega poslana v Ceibo, da sugestira izravnavo in mir. Revolucija — no, to je pa dogodek, ki se je slučajno ravno zdaj pripetil.

**POSTENOST JE MALENKOST.
NO VPRAŠANJE.**

Tako sodi trgovski list.

Chicago, Ill. — "Zelo nesrečno bi bilo, ako bi bila poštenost glavno principijelno vprašanje v kampanji leta 1924," komentira "Chicago Journal of Commerce", list za trgovino, ki ima zelo široke nazore glede poštenosti. "Nevarnost za naše ustavne principe je v La Follettem gibanju in v takih blokci, ki ga to gibanje zastopa," meni list za trgovino.

LONDONSKI PAKTI ODOBRE- NI V PARIZU.

Francoski kabinet potrdil Herriotovo delo; danes pridejo zaključki pred francosko zbornico.

**NEMOLJA IMA 10 DNI ČASA,
DA ODOBRI POGODEB.**

Paris, 20. avg. — Francoski kabinet je večeraj soglasno odobril delo francoske delegacije na mednarodni konferenci v Londonu in se ji zahvalil, ke je konferenca v mnogih oziirih dobro spadla v interesu Francije. Premijer Herriot je podal ministertvu dolgo poročilo o svojem delu v Londonu. Poročilo je bilo sprejeto. Končno je bilo sklenjeno, da Herriot predloži popolno poročilo o izidu konferencie nižji zbornici in senatu v četrtek.

Ratifikacija protokola in priloženih pogodb o izvajanju Dawesovega načrta in vojaške izpraznitve Porurja, ki so bile podpisane zadnjo soboto v Londonu, se mora izvršiti pred 30. avgustom, nakar bodo vsi sklepi uradno podpisani. Poicarejev demitirski blok bo vsekakor skušal preprečiti ratifikacijo, ali dvoma ni, da zbornica s večino odobri Herriotove pogodbe.

Parisko časopisje se zelo buduje na Anglijo in MacDonalda radi pisma, v katerem MacDonald urgiira Francijo, naj se požuri z izpraznitvijo Porurja še pred enim letom.

Berlin, 20. avg. — Kancelar Marx in zunanji minister Stresemann zdaj mobilizirata vse demokratske sile v Nemčiji za ratifikacijo paktov londonske konferencie, ki mora biti izvršena v desetih dneh. Nemški parlament se snide takoj in vsi potrebni zakoni za uveljavljenje Dawesovega načrta morajo biti sprejeti do 30. avgusta.

Včeraj so se schli v Berlinu predsedniki posameznih nemških držav in reševali osnove potrebnih zakonov, ki so danes na dnevnem redu. Vsi predsedniki se po dolgem razpravljanju odobrili stališče nemške delegacije v Londonu, edino predsednik Meeklenburga je bil kategorično proti vsem sklepom londonske konferencie.

Odhod francoskih čet iz Offenburga, Appenweira in sosednjih vasi na Badenskem je zelo vradostil ondote prebivalce. Bil je pravi praznik za Nemce. Offenburg in Appenweira sta bila v republikanskih zastavah. Prvič po revoluciji v Nemčiji sta se dve mesti javno zahvalili republiku za izvojevano svobodo. To je prva velika zmaga za republikanizem v Nemčiji.

Nemci so reokupirali hiše, katere so Francozi rekvirirali, ko so zasedli badenske kraje. Francoskim vojakim četam so sledili francoski civilisti z družinami in zapustili nemška bivališča.

SENATOR COLT UMRL.

Providence, R. I. — Pogreb senatorja Le Barona Bradforda Colta, ki je umrl za srčno boleznijo v pondeljek zjutraj, se je vršil danes.

Smrt senatorja Colta je izpraznila mesto načelnitva v senatnem odseku za priselniške zadeve. Na to mesto utegne priti senator Hiram Johnson iz Californije.

Med republikanskimi člani tega odseka pride po starosti prvi za senatorjem Coltom senator Sterling iz Južne Dakote, ali ta je bil poražen za zopetno nominacijo, in če ga izbero za odsekovnega načelnika, bo na tem mestu samo do 4. marea, 1925.

Senator Johnson, ki pride takoj za Sterlingom, je načelnik odseku za teritorijske in otoške posesti.

Španci poročajo o smagi.

Madrid, 20. avg. — Direktorij poroča uradno, da je velika bitka, ki je trajala tri dni na vsaj črti v zapadnem Maroku, izpadla ugodno za španske čete. Okrog 165.000 Špancev je bilo v bitki.

Zanimanje za Mars narašča te dni.

Nemški astronom podpira teorijo, da je naš sosednji planet obljuden.

Berlin, 20. avg. — Profesor Graff poroča, da je na observatoriju Bergeedorf blizu Hamburga odkril znake na Marsu, ki pričajo o življenju na tem planetu. Graff je prepričan, da ima Mars suhe kontinente z rastlinstvom in velike oceane, ki so eden glavnih pogojev življenja, kakršno je na zemlji.

Profesor Graff, ki je že 80 let star, je bil prvi, ki je odkril na Marsu omrežje črt, katere je imenoval "kanale". Italijanski zvezdoslovec Schiaparelli je podprl teorijo o "kanalih". Zadnja leta je teorija o "kanalih" postala precej dvomljiva.

Planet Mars (v dni zopet zbujajo veliko zanimanje, ker se zelo približuje zemlji. V soboto bo na najbližji točki, nakar se bo zopet oddaljeval za dolgo dobo. Mnogi astronomi optimisti bodo poskušali opozoriti Mars z raznimi signali.

Chicago, Ill. — Planet Mars, ki prvi skozi nebesni prostor obišče zemljo koncem tega tedna. Obisk ne bo posebno intimen, kajti najbližja daljaba, iz katere se Mars "dotakne" zemljo, bo 34.684.000 milj. Ali tudi to je bližje kot je bilo kdaj v zadnjih dvesto letih.

Astronomi in fiziki na čikaški univerzi so precej razburjeni te dni valed Marsovega povratka k zemlji. Observatorij (zvezdarna) čikaške univerze je v Yerkesu, Wis., kjer so zvezdoslovci zelo zaposleni s pripravami, da dostojno pozdravijo našega nebesnega soseda.

Približevanje Marsa je poročilo precej govori, da je ta planet zakrivil neandje čudno vreme. Astronomi se smejejo tem govoricam. Mars nima nič opraviti s vremenom na zemlji.

Včeraj je bil Mars oddaljen 34.720.000 milj od nas, danes (21. avgusta) je 34.684.000 in 22. avgusta se daljaba skrči na 34.680.000. V soboto doseže najbližjo točko, nakar se bo začel oddaljevati.

Astronomi na observatoriju v Yerkesu in v drugih krajih Amerike bodo na delu tri dni z opazovanjem planeta. Vzeli bodo sveže fotografije in spektrografije. Mars je te dni zelo lep, velika, mirna, rdečkasta zvezda na jasnem večernem nebu. Nahaja se na južnopadnih strani.

**SPOR V ANGLESKEM KABL-
NETU?**

MacDonald in Snowden sta se baje spira radi Porurja in Rusije.

London, 20. avg. — "Westminster Gazette", liberalno glasilo, poroča, da je laboritaka vlada v nevarnosti spora radi konflikta med MacDonaldom in Philipom Snowdenom, finančnim ministrom. Snowden je proti porurškemu kompromisu. Njegovo stališče je, da bi morali Francozi takoj izprazniti Porurje. Istotako Snowden nasprotuje podpisu angleško-ruskih pogodb s sovjetsko vlado.

Boji v Braziliji.

Montivideo, Urugvaj, 20. avg. — Z meje poročajo, da so brazilski vojski večeraj streljali na urugvajске policiste. Urugvajski zunanji urad je uvedel preiskavo.

Buenos Aires, 20. avg. — Brazilske zvezne čete, ki operirajo v južnopadnem delu province Sao Paulo, prodirajo brez ovir za umikajočimi se vstaji. Uradno poročilo, katerega je prejel tukajšnji "La Nacion", pravi, da so vstaji izpraznili Piraju.

8000 oseb brez strehe viled potresa.

London, 20. avg. — "The Evening News" so prejelo iz Allahabada brzjavno vest, da je potres blizu Oda, province Semirjenčensk v ruskem Turkestanu, povzročil smrt 41 oseb v treh vaseh in 8000 ljudi je ostalo brez strehe.

SLIKE IZ NASELBIN.

Umrli v Ljubljani 28.
jul. so bili prijavljeni sledeči
tjni slučajci: Karel Spil,
poduradnik v pok. 93 let. —
Lah, gostilničarjev novoroč.
4 ure. — S. Rozalija Eli,
Budja, usmiljenka, 44 let. —
dinand Dimov, dnevnikař,

Dogodovščina Walterja Schnaffsa.

Slika iz francosko-nemške vojne leta 1870-71.

(Prevel dr. V. Zupan.)

(Konec.)

Jutranja zarja ga je spet preludila.

In iznova je začel opazovati okolice. Toda ostala je prazna kakor prejšnji dan, in nov strah se je naselil v možganih Walterja Schnaffsa: strah, da bi moral od lakote umreti. Videl se je, kako leži vznak na tleh svojega skrivališča z zaprtimi očmi. Različne majhne živalice hitijo k njegovemu truplu in ga začenjajo jesti, jesti, lezejo mu pod obleko, da bi laže prišle do mrle kože. Velik vran mu kljuje oči s svojim ostrim kljunom.

Tu je postal skoro blazen, menil je, da se zgrudi na tla in ne vstane več nikoli. In že se je vzdignil, pripravljen, da tvega vse in da kljubuje vsemu in da plane v vas, kar zagleda tri kmetje, ki so, z vilami za seno na ramah, šli na svoja polja. V trenutku se je spet sesedel v svoj jarek.

Kakor hitro pa je legel večerni mrak na ravan, je zlezal iz svojega jarka in se podal, ves sključen in plašan, z utripajočim srcem, na pot proti onemu gradu, kajti zdelo se mu je boljše, da pride tja, kakor pa v vas, ki se mu je zdela kakor breg, poln tigrov.

Okna v pritličju so bila razsvetljena. Eno je bilo celo odprto, in močan duh po kuhanem mesu je prihajal skozi njega, duh, ki ni stopil našemu Schnaffsu le v nos, ampak globoko doli v dno trebuha, ga zgrabil z nepre-

magljivo silo in napolnil njegovo sree z obupno drznostjo.

In kar naenkrat, brez premisleka, se je prikazal, v svoji čeladi, pred oknom.

Osem oseb služinčadi je sedelo okoli velike mize in večerjalo. Kar naenkrat je ena izmed deklet odprla široko usta in jih ni več zaprla, kozarec ji je padel iz rok in oči so ji ostrmele.

Vsi pogledi so sledili njenega. Zagledali so sovražnika!

Moj Bog! Prusi napadajo grad!...

In vstal je en krik, en sam krik v osmih različnih tonih, krik strahne groze, vsi so skočili s svojih sedežev, se prerivali in suvali in bežali divje proti vratom. Stoli so padli po tleh, moški so podrlili ženske na tla in tekli preko njih. V dveh sekundah je bil prostor prazen in zapuščen, in z jedačo in pijačo, obložena miza je stala pred začudenim Walterjem Schnaffsom, ki je še vedno stal pred oknom.

Po par trenutkih obotavljanja je skočil v izbo in se približal krožnikom. Divja lakota ga je stresala kakor bi imel mrzlico: toda še se je bal, še si ni upal. Poslušal je. Vsa hiša se je tresla, vrata so se zapirala, hitri koraki so se slišali nad njim. Vznemirjen Prus je še bolj napeto vlekel na uho ta zmešani šum; končno je začul votle glasove, kakor bi padala telesa na mehko zemljo ob zidu — kakor bi skakali ljudje s prvega nadstropja doli.

Potem pa ni bilo več glasu in veliki grad je postal tih in miren kakor grob.

Walter Schnaffs se je vsedel pred nedotaknjen krožnik in začel jesti. Jedel je na polna usta, kakor bi se bal, da ga kdo prekinje, še predno bo mogel dovolj pogoltniti. Z obema rokama je

metal kose mesa v svoja usta, ki so bila široko odprta kakor vrata; in celi kupi hrane so padali v njegov žledec in napihovali mimogrede njegov vrat. Sem pa tja se je ustavil, kajti bil je v nevarnosti, da poči, kakor preveč polna cev kanala. Prijel je torej za vrč z jabolčnikom in si poplaknil požirnik, kakor poplakneno zabasan kanal.

Izpraznil je vse krožnike, vse skledice in izpil vse steklenice; potem pa, do grla poln pijače in jedače, popolnoma topopumen od prenasitosti, ves zaripljen v obraz, mučen od kolebanja, je odpel svojo uniformo, da bi mogel dihati, sicer pa popolnoma nesposoben, da bi napravil le en korak. Oči so se mu zaprle, misli so se mu zapletle; položil je svojo težko glavo na roke, prekrizane na mizi in izgubil počasi zavest vseh stvari in dogodkov.

Zadnji krajec je medlo razsvetljeval nebo nad drevesi parka. Bila je mrzla ura pred dnevnim svitom.

Številne in molčeče sence so se premikale v grmovju; in sem pa tja se je zasvetila v mesečini jeklena ost.

Ostro se je črtala v jutranjem mraku velika črna senca tihega gradu.

Kar zarjove bobneč glas:

"Naprej, vojaki! Naprej! Nasokot!"

In v trenutku so se zrušila vsa vrata in okna pod valom moči, ki so drli naprej in polomili in zdrobili vse, kar jim je bilo na poti in vdrli v grad. V trenutku je skočilo petdeset do zob oboroženih vojakov v kuhinjo, kjer je spal Walter Schnaffs spanje pravičnega, položili petdeset nabitih pušk na njegova prsa, ga prevrgli, ga valjali po tleh, ga prijel in zvezali od pete do glave.

Ves preplašen je lovil sapo, bil

je še preveč omamljen, da bi kaj razumel, ves zbit in stočen je bil kar iz sebe od strahu.

Kar stopi k njemu debel možak v vojaški, z zlatom obiti uniformi, mu položi nogo na trebuh in zakriči na vse grlo:

"Vi ste moj ujetnik, udajte se!"

Prus je razumel edino besedico "ujetnik" in zavzdihnil:

"Ja, ja, ja."

Njegovi zmagovalci, ki so so-pihali kakor kovaški mehovali, so ga vzdignili, privezali na stol in ga ogledovali z neko radovednostjo. Nekateri so se vsedli: od razburjenja in utrujenosti niso več mogli stati.

On se je pa zadovoljno smehljaj, zdaj je bil siguran, da je končno v resnici ujetnik!

Vstopil je drugi častnik in javil:

"Gospod polkovnik, sovražniki so zbežali, nekateri so menda tudi ranjeni, grad je v naši oblasti."

Debeli možak v uniformi polkovnika si je obrisal čelo in se zadržal: "Zmaga!"

In potegnil je iz svojega žepa blok za notice, kakor jih imajo trgovci, in napisal:

"Po ljutem boju so se morali Prusi umakniti; svoje mrtvece in ranjence, ki jih čenimo na petdeset, so vzeli seboj. Več ujetnikov je ostalo v naših rokah."

Mladi častnik se je vprašal:

"Kaj ukazuje nadalje, gospod polkovnik?"

Polkovnik je odgovoril:

"Zdaj se hočemo umakniti, da se izognemo eventualnemu novemu napadu z artilerijo in večjo močjo."

In dal je povelje za odhod.

Kolona se je spet zbrala v senci grajskih zidov in se začela pomikati; sredi med njimi se je nahajal Walter Schnaffs, ves zvezan in obdan od šestih vojakov z revolverji v rokah. Večkrat so poslali oglednike naprej, da so preiskali, če je pot varna. Večkrat so se tudi ustavili in se sploh premikali z veliko previdnostjo.

Ob svitu dneva so prišli v La Roche-Oysel, katere vrla narodna garda je izvršila ta slavni vojni čin.

Prestrašeno in razburjeno prebivalstvo je že čakalo. Ko so zagledali milijasto čelado ujetnikovo, je vstal strahovit krik. Ženske so vzdigovale roke proti nebu; stare babe so jokale; neki ded pa je vrgel celo svojo berglo na Prusa in razbil z njo enemu izmed njegovih stražnikov nos.

Polkovnik je tulil:

"Pazite na telesno varnost ujetnikovo!"

Končno so dospeli na rotovž. Odprli so ječo, razvezali Walterja Schnaffsa in ga vrgli notri. Dvesto oboroženih mož se je postavilo okrog poslopja, da stražijo ujetnika.

Prus pa je začel vzlic žlednim težavam, ki so ga mučile še delj časa, ves nor od veselja, skakati in divje plesati po svoji ječi, metal je roke in noge na visku,

smejal se kakor brez uma, to časa, da je obnemogel padeti tla.

Bil je ujetnik! Reien!...

Polkovnik Ratier, trgovec suknom, ki je izvajal to slavno zmago na čelu narodne garde La Roche-Oysela, je dobil kovanje.

Rabindranath, Tagore:

Vrni se.

Noč je bila temna, ko je šla tod, in vse je še spalo.

Noč je temna zdaj in jaz gočem: "Vrni se, zlato moje; spi in nihče ne bi vedel, če bi šla za hip, ko zvezde namigujejo zvezdam."

Šla je odtod, ko je drevje v poplju in je vesna bila mlad. Zdaljso rože v polnem erjetu jaz kličem: "Vrni se, zlato moje. Deča nabira cvetke in jih postavlja v brezakrbi igri. In če bi pa in bi vžela eno samo cvetko, in nihče ne pogrešal.

Tisti, ki so se igrali tedaj igravo še zmerom; tako potrpe je življenje.

Poslušam njih žebljanje in čem: "Vrni se, zlato moje, z sree materino je do roba poljubni, in če prideš, da ujam samo en poljubček od nje, ti ne bo zameril."

Naročite "Prosveto" vašemu sorodniku ali prijatelju v domovini.

JOSIP STRITAR: SODNIKOVI.

(Dolje.)

In tudi on stopi z voza ter se bliža Brezjarju, rekoč:

"Kaj me ne poznaš, da me še ne pogledaš, Anton?"

Brezar se res ni bil precej ozrl proti njemu, da si ga je bil takoj spoznal po glasu. V strašni stiski je bil; da ni bilo klanes pred njim, pogljal bi bil svoje kobilice, naj se vse razdrobi! Tako pa se ni mogel ogniti neljubega mu tovariša. Obrne se proti njemu:

"Ti Matija?"

"Matija Sodnik, Andreja Sodnika sin!"

"Skoraj bi te ne bil spoznal, tako si se izpremenil. Kam pa kam?"

"Čudno vprašanje! Ali povej mi, kaj ti pa je, Anton? Tako si bled, in zdi se mi, kakor da bi se tresel; morda vendar nisi bolan!"

"Ne, bolan nisem, Matija; ali tako nanaglo ma si mi prišel, prej bi se bil nadejal ne vem koga!"

"Ti si še kakor si bil nekdanj v šoli si se vselej tresel, kadar te je učitelj nanaglo ma poklical: Brezar Anton! Ali zdaj si mož in mene se vendar ne boš bal!"

Ali Brezar se je res bal svojega starega prijatelja in tovariša, posebno ker ga je videl tako veselega! Vpraša ga, da bi le kaj govoril:

"Kako kaj, kako, Matija!"

"Ni napadno, hvala Bogu! Srečo sem imel, veš, Anton!"

"Dolgo te ni bilo, dolgo!"

"Morda je bolje, da me ni bilo; obhodil sem nekaj sveta in ne zastoj! Kako pa doma, Anton?"

"Še precej; mati so zdravi in meni tudi ni nič hudega."

"To me veseli, Anton; ali kako je pri nas doma?"

"Tako, tako!"

"Samo to mi povej, ali so vsi zdravi?"

"Zdravi so vsi!"

"Da so le zdravi, drugo me ne skrbi. Veš, Anton, da se mojemu očetu ne godi posebno dobro, da naša hiša ni več trdna, kakor je bila nekdanj, to sem še vedel, ko sem šel z doma. In tudi pozneje sem slišal, da so oče v veliki stiski. Prišel bi jim bil rad precej pomagat in upal sem od dne do dne, da mi bo moči priti; ali opravila so me zadrževala. In pa našemu očetu, veš, tudi ne škodi, če se malo meče, saj veš, kako si. Bog ve, da sem jim vse iz arca odpustil, kar so mi storili; ali lepo vendar ni bilo, kako so me poglali od hiše. Lepo maščevanje bo to; kako se ga veselimo! Pogled, tu le notri je nekaj, da bo za silo in še malo več. Šifnost bo pa vendar; očeta bo treba lepo pravit, da se tako ponižajo in si dajo pomagati. Prav pametno bo treba ravnati z njimi, če ne, potem me zopet, kakor so me že."

"Torej srečo si imel, Matija; kdo bi ti je ne privoščil iz sree! V tovarišju te je vzel tvoj prejšnji gospodar, kakor se govori!"

"Tako je; in menim, da to tudi njemu ni na škodo."

"In svojo edino hčer ti daje za ženo?"

"Tako? Tudi to se govori?"

"Ali ni res?"

"Nekaj res, nekaj ne. To je, da mi jo daje, to je res; ali pri ženitvi je treba dveh, jaz nisem"

de zdaj sklenil še nič gotovega; saj se tako ne mudi. Pustiva zdaj to! Kaj oče?"

Brezarju se je zadelo pri teh besedah, da se je kobilice nekaj odpelo; hitro skoči torej popravit. Čez nekaj časa je Matija dojde.

"Gorko je, gorko!" reče mu Brezar ter si briše pot s čela.

"Meni se ne zdi. Ali odgovoriš mi še nisi, kako je očeta?"

"Saj sem ti rekel, da so vsi zdravi."

"Anton? Zakaj tako čudno poudarjaš, da so vsi zdravi, kaj to pomeni?"

Zdaj se mu Brezar ni mogel izviti; moral je govoriti.

"Vprašaj si me, ali so vsi zdravi doma; zdravi so vsi, kolikor jih živi, ali —"

"Ali —?"

Zdaj je Matija obledel. Brezar ga prime za roko, pogleda ga žalostno ter pravi:

"Matija, prijatelj moj! Zdaj pokaži, da si mož. — Velika nesreča je zdelo vašo hišo; očeta ne boš videl —"

"Oče so mrtvi, ali kaj praviš?"

"V gozdu so bili najdeni, ubiti. — Razboj-niki —"

"Razbojnik? V naših gozdih?"

"In vendar mora biti tako; oropani so bili!"

Molče sta stopala prijatelja v goro. To molčanje je hudo delo Brezjarju. Da bi samega sebe in svojega prijatelja, ako mogoče, pripravil na druge miali, začne mu pripovedovati o Zapoltniku. Mladi Sodnik ga molče posluša. Napolnjen si misli Brezar: Ker že govorim, naj mu vse povem. Vedel je sicer, da Matija rad ima Seljanovo hčer, ali pravzaprav, da jo je rad imel, toda mislil si je: zdaj snubi drugo. Naravnost mu torej pove, kaj se je zgodilo Seljanu.

V tem sta bila dospela na vrh hriba. Konji se sami ustavijo. Brezar sede na svoj voz in počene, da se je kar prabilo za njim.

XXIV.

Snoči pa je šla ča pala na zelene travnike...

Samo te dve vrstici prelepe narodne pesmi začuj in otonost ti obsesti radostno dušo. Ali ni pa tudi zares žalosten pogled: mlada narava, katero je v cvetju zamorila strupena slana! Mladost selenje, ki je bilo sinoči še tako zdravo, krepko in veselo, kako vodo, začrnelo visi po drevju, po grmovju; zvončki, jagele otožno povešajo glavice; ptiči prej tako glasno veseli, letajo zdaj pobiti po vejah, peti se jim noče! Trdega srea mora biti, kogar bi ne ganil ta pogled. Človeku se zdi, kakor da bi kaj takega ne smelo biti; prava mačeha se mu vidi narava, ki skrbi tako za svoje otroke; on sam se čuti tako osamljenega, tako nesrečnega na svetu; in da solnce ravno zdaj tako lepo, tako veselo sijje z jasnega neba doli na vse to nesrečo: to je pravo bridko zasmevanje!

Ali če je že to alostno, kolikanj žalostnejše je videti žalujočo, potro družino, kateri je nemila smrt vzela gospodarja, očeta! Zeno videti, ki žaluje po moči, otroke, ki zastojno sprašujejo po svojem očetu! Tak pogled je čakal mladeniča, ki se je vesel, poln nade vračal domov iz tuje dežele. In ta nesrečna družina je bila njegova družina; ta žalostna žena je bila njegova mati; ta blesta, obokana devica in ta zbegana deklica bili sta mu sestri; ta deček, ki je pobit, plašen lazil po hiši, bil je njegov bratranec! In smrt, ki je v toliko nesrečo pogreznila to družino, ta smrt ni bila navadna, naravna, katere prej ali slej pride nam vsem, kar nas je mati rodila.

(Dolje prihodajš.)

SVETOVNE SLAVNE EVROPEJSKE IN AMERIKANSKE AVTOMATIČNE PIŠTOLE IN REVOLVERJI PO NAJNIZJŠIH UVOZNIŠKIH CENAH!

POZORI! Opazovanje vas na izredno pocenosti v importiranem orožju. KUPITE SEDAJ, predno grede cene višje.

MAUSERJEVE REPETIKKE-KOMBINIRANE PUŠKE IN PIŠTOLE

Oficirski modeli 8 1/2 palcev dolga cev: 10 strlov

DALJAVNA 1.000 JARDOV

Vojška, stražniško in lovski orožje

Puška kopito uporabljiva kot tul (holster).

Hitro izmenljiva karabinka

101—Nemškaška oficirskega modela, 9 mm kalibra (.354) (rabi navadno 9 mm Lager avtomatične pištole patrone), 8 1/2 palcev dolga cev, 600 jrdov vodljiv nastavek za daljavo, kompletna s lesenim tulakim kopitom, itd.

To orožje je zelo priljubljeno med strelci in se rabi za različne potrebe. Uporabljajo se je kot vojaško orožje (v Nemčiji, Rusiji, Italiji, Turčiji, Finskem, Kitajski, itd.) kot izvrstno stražniško orožje (nemška stražniška puška), za streljanje torč in za lov. Posebno se opozirja na to, da je to orožje zelo lahko, priljubljeno, nesenzljivo in varno. Pištola s lesenim ročnikom vred tehta le 5 1/2 funta, in dolga s ročnikom vred le 14 palcev. Zelo priprava je, da se nosi s seboj na lov, kar se lahko vstane v 10 sekundah. Ljubitelji športa jo zelo radi jemljejo s seboj po vsem svetu, saj je zelo medvedu, volkov, divjih prašičev, na mase, itd. V vojni je igrala Mauserjeva velika vloga v mnogih vojnah, ki so jo rabili strelci v Nemčiji in drugod v splošnem vojskovanju. Zaradi njene natančnosti, prebitne moči, na daljavo. Smatra se, da ta pištola nese najdalj in ravno največjo prebitno moč izmed vseh pištol na svetu, kar nese najdalj do 2.000 jrdov.

Kompletno pištola s svojem itd.

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron

100 — 9 mm patron